

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE 2010

MARKING SCHEME

CZECH

HIGHER LEVEL

Schéma hodnocení – český jazyk 2010

Celkem – 100 bodů

Část 1

[30 bodů]

1. **Vysvětlete vlastními slovy:** [5 bodů]

- a) **petice** – písemná žádost (stížnost) občanů vládě, hlavě státu, parlamentu nebo jiným zastupitelským orgánům
- b) **solidarita** – soudržnost, pospolitost, vzájemná podpora, svornost
- c) **samizdat** – vydávání zakázané literatury nebo literatury zakázaných autorů
- d) **„prostě se jen vezl s proudem“** – nechá se unášet davem; dělá to, co většina, aby zapadl, nedělá nic, čím by na sebe mohl upozornit
- e) **„nedržely tolik s režimem basu“** – nebyly loajální, nepodlézaly, neměly souhlasný postoj

2. **Měli mladí lidé v komunistickém Československu svobodný přístup ke vzdělání? Vysvětlete na základě textu.** [5 bodů]

Přístup ke vzdělání nebyl svobodný. Zdánlivě mohl studovat kdokoliv, ale musel být loajální vůči vládnoucímu režimu, pokud se protivil někdo osobně nebo z rodiny, studium mohlo být znemožněno. Mnoho studentů nemohlo studovat z politických příčin, školy byly „čištěny od reakčních studentů“. Situaci mohlo ještě zhoršit, pokud student nechtěl vstoupit do SSM, účastnil se zakázaných demonstrací, vydával samizdatový časopis, podepisoval petice apod.

3. **Co si o zprávě o svém chystaném vyloučení myslel student Michal Semín? Vysvětlete na základě textu.** [5 bodů]

Nebyl překvapený, tuto zprávu očekával a domníval se, že je to „bomba“ a svým způsobem dobrá zpráva. Okamžitě ho napadlo, že by se to dalo využít k rozhýbání ostatních studentů a upozornění na to, že další studenti mají být vyloučeni z politických příčin. Proto toho využil ke svolání další demonstrace, která se konala přímo před fakultou.

4. **Autor popisuje situaci před pedagogickou fakultou jako z absurdního dramatu (odstavec 4). Co tuto situaci činí tak absurdní?** [5 bodů]

Demonstrace se odehrávala v malé zapadlé uličce v centru Prahy, studenti zpívali národní písně a z bublifuků vypouštěli bubliny. Děkan pobíhal kolem a nemohl dělat nic jiného než hrozit dalšími vyhazovy, což v souvislosti s „romantickou“ kulisou starého města a poletujícími bublinami vypadalo až směšně.

5. **„Představitelé komunistické strany a politické policie neskrývali nelibost.“ Vysvětlete, proč si toto komunistická strana myslela, a napište svůj vlastní názor na toto její zklamání.** [5 bodů]

Komunistická strana si uvědomovala slábnoucí moc a to, že spousta institucí už „nedrží basu“, studentské akce měly velmi masivní charakter a nebylo možné je jen tak snadno potlačit, aniž by to vzbudilo nežádoucí pozornost. Chtěla po univerzitách, aby proti studentům zasáhly silněji a rychleji.

6. Autor popisuje příběh změn ve společnosti – na které změny upozorňuje text? [5 bodů]

Text upozorňuje zejména na změny související se změnou vládnoucí garnitury v roce 1948, které pak měly za následek i změny v pozdějších letech, např. změna od silně totalitního režimu k režimu „volnějším“ na konci 60. let, změna postavení učitelů a univerzit, změna osobní nezávislosti a svobody, změna statutu provinění (velkým proviněním byla například neloajalita k totalitnímu režimu), pasivita k policejní brutalitě, změna chápání tolerance v celé společnosti apod.

Poznámka: V částech 2 a 3 jsou odpovědi posuzovány podle následujících kritérií:

1. Srozumitelný záměr – uchazeč rozumí otázce a ví, jak začít s odpovědí – 30 %.
2. Souvislost odpovědi – uchazeč užívá odpovídající a vhodnou slovní zásobu, styl odpovědi je jasně strukturovaný a cílevědomý – 30 %.
3. Efektivita jazyka – uchazeč je schopen používat komunikovat v jazyce jasně a plynule – 30 %.
4. Pravidla: gramatika, pravopis – 10 %.

Část 2

[30 bodů]

„... vezměte s sebou bublifuk...“

Studenti si na jednu z demonstrací měli s sebou přinést bublifuk. Napište komentář (minimum 100 slov), ve kterém vysvětlíte, co podle vás měly bubliny z bublifuku v daném kontextu symbolizovat.

Správný, plynulý komentář o minimálně 100 slovech.

Bubliny jsou něco velmi lehkého a hravého, symbolizují svobodu – mohou volně letět – v protikladu k totalitnímu režimu. Evokují vzpomínky na dětství, které bylo bezstarostné a daleko od problémů všedního života. Jsou barevné, mají barvu duhy, symbolu míru, oproti tomu totalita bývá popisována jako „šedivá“ nebo „bezbarvá“.

Část 3

[40 bodů]

Napište esej (minimum 300 slov) na jedno z následujících témat:

1. Svoboda něco stojí.
2. Nikdo není ostrov.

Jasně psaná kompozice, odpovídající tématu, se souvisle organizovanými myšlenkami, srozumitelným záměrem a rozumným vyjadřováním.

